

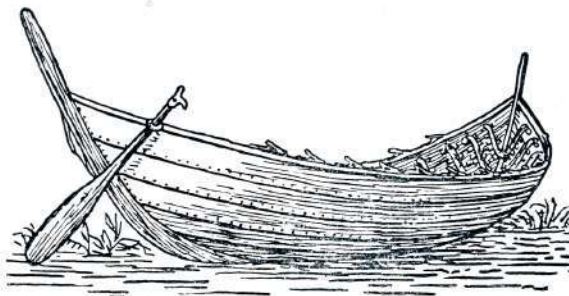
več ima na sebi ušivih kožuhov kakor mastne slanine. Od severa sem se ziblje na pesek (izpuščen je subjekt).“

Na neki katalonski kompasni karti iz konca 15. stoletja se prikaže zunaj v Atlantiku zahodno Irlandije in južnozahodno Islandije otok „Illa verde“, pomeni naj seveda „zeleni otok“, torej Grenlandijo; najbrže se je zgodilo s to deželo isto kakor z otokom Brazil in „srečnimi otoki“, pravljice so se je polastile. Ravnotako vidimo potem na drugih kartah „zelene otoke“.

Tudi globi, ki so posnemali karte, nam podajo samo nejasno sliko severnih dežel, tako tudi oni znani Martina Behaima iz l. 1492. Globe so napravljali že Grki, a nanovo uveljavil jih je šele Toscanelli l. 1474.; rekel je, njegova ideja o zahodni poti proti Indiji se pokaže najlažje na globu.

Proti koncu srednjega veka niso več hodili na sever; okoli l. 1390. slišimo pač o potovanju benečanskih bratov Nicolo in Antonio Zeno, a spoznali so, da je ekspedicija izmišljena. Kakor poročata v svojih listinah, je sklenil potovati Nicolo Zeno na svoje stroške; šel je skoz gibraltarsko cesto, mimo Flandrije in Anglije, na neznan obali se je ladja razbila, a moštvo se je rešilo. Norveški podkralj Zichmni, ki je govoril gladko latinski, je Benečana prijazno sprejel, ta je

stopil v njegovo službo, postal poveljnik frizlandskega brodovja — deželo imenuje namreč Frizlandijo — in pomagal Zichmniju iznebiti se norveške nadvlade. Dopisoval je z domačini, tudi z bratom Antonijem, in ta mu je leto pozneje sledil v novo domovino. Nicolo je kmalu umrl. Za časa njuninega bivanja na Frizlandiji (Färöerih) so šli domačini večkrat na Islandijo in Grenlandijo, pa tudi proti zahodu, torej na ameriški kontinent, ki so ga krstili z različnimi imeni, Icaria, Estotiland in Drogeo. O teh pokrajinah je napravil Nicolo Zeno karto, ki jo je poslal Antonio z različnimi spisi umrlega brata vred l. 1405. v Benetke. To karto in rokopise je dala rodbina Zeno poldruho stoletje potem, spoznavši vrednost spisov, izpopolniti in restavrirati, kajti marsikaj se je bilo vsled brezbriznosti izgubilo, marsikaj je bilo raztrgano in nečitljivo. A preiskovanja so dognala, da je vse falzificirano, karta in rokopis. Za karto so rabili predloge nam že znanega Claudia Clava in karto polarnih pokrajin, ki jo je sestavil leta 1539. Olaus Magnus; rokopis naj bi bil pa pokazal svetu, da ni Genuežan Kolumb prvi odkril Amerike, temveč Benečana Zeno, ki sta bila s Frizlandci tam. Kljub temu pa je postalo to delo velikega pomena zato, ker je bodrilo k novim podjetjem, zlasti k iskanju severozahodne pasaže.

NORMANSKA LADJA (gl. str. 106).

Po Nansen: Nebelheim.

KLIC HREPENENJU.

Zložil Josip Lovrenčič.

Rdeče rože maju cvetejo v pozdrav
še v sramežljivem popju ene,
a druge že bohotno razcvetene,
kot bi iz zemlje planil val krvav.

V njih pevec mehkih tajnostnih noči
zaljubljen trubaduri,
ko v sladkotrudni uri
mre serenada, hrepenenje razživi.

O hrepenenje, hrepenenje, čudo čud!
Zahoče se ti: blizu je daljava,
in rado bi: že v zdaj priplava
odbegli čas kot belogrud labud...

Jaz sem do smrti žalosten nocoj,
daj roko, hrepenenje, kakor nikdar hoti,
vse lepe ure mojih dni napoti,
da misli radostne privriskajo s seboj!

